

การประเมินความเสี่ยงฟันระดับบุคคลสำหรับการใช้ฟลูออไรด์

การประเมินความเสี่ยงของการเกิดฟันผุมีความสำคัญในงานทันตกรรม ทำให้สามารถวางแผนการป้องกัน และการรักษาโรคฟันผุได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า เกณฑ์ในการประเมินพิจารณาได้จากสภาวะสุขภาพ, การตรวจช่องปาก การพิจารณาปัจจัยเสี่ยง และการป้องกันฟันผุ โดยแบ่งการประเมินเป็น 2 ส่วนคือ การประเมินความเสี่ยงฟันผุในเด็กอายุ < 3 ปี และ เด็กอายุ \geq 3 ปี ดังตารางที่ 1 และ 2 โดยที่การประเมินความเสี่ยงฟันผุในเด็กอายุ < 3 ปี กุมารแพทย์ และบุคลากรทางการแพทย์อื่นๆสามารถช่วยในการประเมินเพื่อการส่งต่อให้ทันตแพทย์ ในกรณีที่เด็กเริ่มมีฟันผุ โดยพบรอยขุ่นขาว หรือมีฟันผุ และ การส่งจ่ายฟลูออไรด์เสริมเมื่อพบว่าเด็กมีความเสี่ยงต่อการเกิดฟันผุในระดับสูง

ตารางที่ 1 การประเมินความเสี่ยงต่อการเกิดฟันผุระดับบุคคลในเด็กอายุ < 3 ปี
(สำหรับกุมารแพทย์ ทันตแพทย์ และบุคลากรทางการแพทย์อื่นๆ)

ปัจจัย	ระดับความเสี่ยงต่อการเกิดฟันผุ	
	สูง*	ต่ำ
ส่วนที่ 1 - สภาวะสุขภาพ		
มีโรคประจำตัว/ความบกพร่องที่ต้องการดูแลเป็นพิเศษ โดยบุคลากรทางการแพทย์หรือผู้ปกครอง	มี	ไม่มี
ส่วนที่ 2 - การตรวจช่องปาก		
พบคราบจุลินทรีย์ที่ฟันหน้าบน	ใช่	ไม่ใช่
พบฟันผุในช่องปาก	ใช่	ไม่ใช่
พบรอยโรคขุ่นขาวบนผิวเคลือบฟัน (White spot lesions)	ใช่	ไม่ใช่

ตารางที่ 2 การประเมินความเสี่ยงต่อการเกิดฟันผุระดับบุคคลในเด็กอายุ ≥ 3 ปี
(สำหรับทันตบุคลากร)

ปัจจัย	ระดับความเสี่ยงต่อการเกิดฟันผุ*		
	สูง*	ปานกลาง	ต่ำ
ส่วนที่ 1 - สภาวะสุขภาพ			
มีโรคประจำตัว/ความบกพร่องที่ต้องการดูแลเป็นพิเศษโดยบุคลากรทางการแพทย์หรือผู้ปกครอง	มี		ไม่มี
ส่วนที่ 2 – การตรวจช่องปาก และการตรวจทางภาพถ่ายรังสี			
พบฟันผุในช่องปาก	ใช่		ไม่ใช่
พบคราบจุลินทรีย์ที่เห็นชัดเจน	ใช่		ไม่ใช่
พบรอยโรคขุ่นขาวบนผิวเคลือบฟัน (White spot lesions)	>1 ตำแหน่ง	1 ตำแหน่ง	ไม่มี
พบความผิดปกติของผิวฟัน, หลุมร่องฟันลึกในฟันกรามแท้	ใช่		ไม่ใช่
พบฟันผุในชั้นเคลือบฟันจากภาพถ่ายรังสี	ใช่		ไม่ใช่
ระยะเวลาที่พบรอยผุครั้งสุดท้าย	<12 เดือน	12-24 เดือน	>24 เดือน
ส่วนที่ 3 ปัจจัยเสี่ยงและการป้องกันฟันผุ			
ความถี่ของการไปตรวจสุขภาพช่องปาก	< 1 ครั้งต่อปี	1 ครั้งต่อปี	≥ 2 ครั้งต่อปี
การใส่เครื่องมือในช่องปาก (Orthodontic appliance, space maintainer, denture, etc.)	มี		ไม่มี
ความถี่ของการทานอาหารประเภทแป้ง/น้ำตาลระหว่างมื้อ	≥ 3 ครั้งต่อวัน	1-2 ครั้งต่อวัน	เฉพาะในมื้ออาหาร
การดูจากขวดนม	ใช่		ไม่ใช่
การแปรงฟัน	<1 ครั้งต่อวัน	1 ครั้งต่อวัน	> 1 ครั้งต่อวัน
การใช้ยาสีฟันชนิดผสมฟลูออไรด์	ไม่ใช่		ใช่

* หากเด็กมีปัจจัยที่แสดงถึงความเสี่ยงสูง เพียงข้อใดข้อหนึ่ง ให้เด็กได้รับการประเมินเป็นระดับความเสี่ยงต่อการเกิดฟันผุสูง